

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/106/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5316208058
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5316208058.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Rapčanovej a členiek senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a Mgr. Zuzany Hartelovej, v právnom spore žalobkyne: E. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. č. XXXX, M., zastúpená splnomocneným zástupcom JUDr. Ladislavom Ščurym, advokátom so sídlom M., ul. E. č. XXXX, proti žalovanému: M. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. č. XXXX, M., zastúpený splnomocneným zástupcom Advokátska kancelária VARMUS s. r. o., so sídlom Čadca, ul. Palárikova č. 83, IČO: 36 863 203, o zaplatenie sumy 3.431,89 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 5C/105/2016-75 zo dňa 21. novembra 2018, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu vo výrokoch II. a III. **p o t v r d z u j e.**

Vo výroku I. zostáva rozsudok okresného súdu **n e d o t k n u t ý.**

Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Čadca rozsudkom č. k. 5C/105/2016-75 zo dňa 21.11.2018 konanie o žalobe v časti o zaplatenie sumy 187,06 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 187,06 eur od 01.10.2016 do zaplatenia zastavil (výrok I.). Žalovaného zaviazal zaplatiť žalobkyňu sumu 3.244,83 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 3.244,83 eur od 01.10.2016 do zaplatenia, v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok II.). Zároveň rozhodol, že žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania, o ktorej výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku, v rozsahu 89,10 % (výrok III.).

Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobkyňa sa žalobou podanou na súde dňa 25.10.2016 domáhala voči žalovanému zaplatenia sumy 3.431,89 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 01.10.2016 do zaplatenia a náhrady trov konania. V danom prípade predmetom sporu bol peňažný nárok pôvodného podielového spoluvlastníka - žalobkyne na zaplatenie náhrady za užívanie celej nehnuteľnosti, teda i v rozsahu jej podielu, a to žalovaným ako druhým podielovým spoluvlastníkom v rozhodnom období od 01.01.2014 do 02.12.2015 (do právoplatnosti uznesenia o schválení zmiery medzi stranami o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k spornej nehnuteľnosti).

Súd uvedený nárok žalobkyne v nadväznosti na čl. 2 ods. 2 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „C. s. p.“ a súdnu prax právne vyhodnotil ako nárok vyplývajúci žalobkyňu z ust. § 137 ods. 1 v spojení s § 123 Občianskeho zákonníka. V tomto smere poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/184/2009 zo dňa 08.06.2010.

Z listu vlastníctva č. XXXX k. ú. M. vyhotoveného v priebehu konania vo veci sp. zn. 14C 94/2010 (o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam - pozn. odvolacieho súdu) mal preukázané, že žalobkyňa a žalovaný boli v rozhodujúcom období, za ktoré si žalobkyňa nárok na

náhradu za užívanie sporných nehnuteľností uplatňuje, teda v období od 01.01.2014 do 02.12.2015, podielovými spoluvlastníkmi rodinného domu súp. č. XXXX, postaveného na parcele CKN č. 11504/1, ktorého súčasťou v zmysle záverov znaleckého posudku, vypracovaného Ing. Vladimírom Kubincom pod č. 16/2014, je aj maštal označená súdnym znalcom pod č. 11 a 12 a stodola bez súpisného čísla, postavená na parcele CKN č. 11504/1 k. ú. M., a to každý v podiele 1/2. Existencia podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti v rozhodnom období spornou nebola. Súd zároveň poukázal na to, že rozhodné obdobie spadá do obdobia pred zrušením a vyporiadaním podielového spoluvlastníctva (vedeného u Okresného súdu Čadca pod sp. zn. 14C/94/2010 - pozn. odvolacieho súdu).

Nesporným bolo aj faktické užívanie celej nehnuteľnosti žalovaným a zároveň to, že žalobkyňa v rozhodnom období sporné nehnuteľnosti neužívala. Medzi stranami bol však sporný dôvod, pre ktorý žalobkyňa sporné nehnuteľnosti neužívala. Žalovaný dôvodil tým, že žalobkyni v užívaní nebránil, ona sama sa toho nedomáhala. Vo vzťahu k uvedenému súd poukázal na to, že žalovaný sa sám už v skoršom konaní vyjadril, že by nebolo dobre možné a komfortné reálne užívanie spoluvlastníckeho podielu žalobkyňou, pretože nehnuteľnosť pozostáva len z dvoch izieb a obaja by nemohli nehnuteľnosť plnohodnotne užívať. V tomto spore toto tvrdenie formuloval už inak, keď vyjadril svoju domnienku, že zrejme z tohto dôvodu nemala žalobkyňa o užívanie nehnuteľnosti záujem. Súd sa týmito skutočnosťami zaoberal už v rozsudku vo veci sp. zn. 16C/105/2011 (o náhradu za užívanie domu s príslušenstvom a stodoly za roky 2008 - 2010 - pozn. odvolacieho súdu), aj vzhľadom k výpovedi žalobkyne, ktorá uviedla, že chcela svoj spoluvlastnícky podiel užívať, ale žalovaný jej to neumožnil, pretože tam pustil psov a ona sa bála o svoju bezpečnosť. Súd v tejto veci (sp. zn. 16C/105/2011 - pozn. odvolacieho súdu) okrem iného konštatoval, že sám pri ohliadke miesta samého zistil, že sa tam nachádza väčšie množstvo psov. Poukázal na výsluch samotného žalovaného na pojednávaní dňa 30.07.2017, keď uviedol, že do nehnuteľnosti, ktorá je predmetom konania, sa bezpečne vstúpiť nedá, pripustil, že osoby, ktoré by chceli ísť do rodinného domu, sa tam nedostanú, pretože psy im v tom zabránia. Ani v tomto spore (sp. zn. 5C/105/2016) tvrdenia žalobkyne o jeho správaní, vrátane incidentu, v rámci ktorého jej bol znemožnený prístup do nehnuteľnosti prostredníctvom jeho psov, nepoprel. Aj v rozsudku vo veci sp. zn. 9C/59/2013 (o náhradu za užívanie domu s príslušenstvom a stodoly od 01.01.2011 do 31.12.2013 - pozn. odvolacieho súdu) súd konštatoval, že psy žalovaného, v spojení s napätosťou vzťahov medzi ním a žalobkyňou, ktorá vyplývala už zo samotného sporu vedeného pod sp. zn. 14C/94/2010 (o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam - pozn. odvolacieho súdu), možno vyhodnotiť ako prekážku vytvorenú žalovaným, aby zabránil nielen iným osobám, ale aj žalobkyni, s ktorou bol v dlhoročnom súdnom spore, vstúpiť na sporné nehnuteľnosti a užívať ich v rozsahu jej podielu. Obranu žalovaného, že žalobkyňa nepreukázala, že ho žiadala o to, aby mohla sporné nehnuteľnosti užívať, vyhodnotil súd len ako účelovú. Poukázal na to, že ani v tomto spore nemal dôvod dospieť k iným záverom. Síce je predmetom sporu iné rozhodné obdobie, avšak vychádza z totožného skutkového základu. Nesporným sú viaceré dlhoročné súdne konania prebiehajúce medzi stranami sporu, najmä takmer 28 rokov trvajúci spor o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k predmetu faktického užívania zo strany žalovaného. Pokiaľ žalovaný dôvodil tým, že žalobkyňa sa mala domáhať vstupu a užívania samostatne v každom rozhodnom období, súd poukázal v týchto súvislostiach na to, že pokiaľ sa o to pokúsila už skôr, ale neúspešne a pokiaľ sa vzťah medzi stranami nezmenil, čo nebolo vzhľadom k takmer 28 rokov trvajúcej sporu medzi nimi (do obdobia ktorého rozhodné obdobie spadá), sporné, pričom žalovaný má tieto psy pri svojom dome doposiaľ, nemožno túto skutočnosť pripísať na farchu žalobkyne. Súd preto ustálil, že žalovaná (správne žalobkyňa - pozn. odvolacieho súdu) sa domáhala užívania nehnuteľnosti, ktoré jej v podiele 1-ice patrila, ale užívať ju nemohla pre správanie žalovaného, ktoré trvalo v priebehu celého 28 ročného sporu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k spornej nehnuteľnosti. K takýmto záverom dospel súd aj v oboch skorších konaniach, v ktorých sa žalobkyňa domáhala totožného nároku z totožného skutkového základu, avšak za iné časové obdobie. Súd nemal dôvod tieto skutočnosti vyhodnotiť inak. Bez preukázanej zmeny považoval zároveň za spravodlivé vyhodnotiť skutkový stav rovnako, vychádzajúc zároveň z čl. 2 ods. 2 C. s. p. Keďže žalovaného v konaní zaťažovalo dôkazné bremeno preukázať právny titul, od ktorého odvodzoval svoj nárok užívať aj spoluvlastnícky podiel žalobkyne a žalovaný žiadny právny titul oprávňujúci ho užívať aj spoluvlastnícky podiel žalobkyne netvrdil a ani nepreukázal (nepreukázal napr. vzájomnú dohodu so žalobkyňou o bezodplatnom užívaní, či nájomnú zmluvu za dohodnutý nájom a pod.), súd dospel k záveru, že základ nároku uplatneného žalobkyňou je daný. Vlastnícke právo žalobkyne bolo obmedzené tým, že žalovaný nehnuteľnosť aj v rozsahu jej podielu užíval, v súvislosti s čím mu vznikla povinnosť za užívanie zaplatiť náhradu.

Podľa súdu žalobkyňa výšku nároku odvodzovala zo znaleckého posudku Ing. Vladimíra Kubinca č. 16/2014. Žalovaný tento znalecký posudok a jeho závery nenamietal, neprodukoval dôkaz, ktorým

by jeho závery spochybnil, vyvrátil, resp. dôkaz, ktorým by preukázal inú výšku náhrady, adekvátnu pre rozhodné obdobie. Pri rozhodovaní o výške nároku preto súd vychádzal z uvedeného znaleckého posudku, v ktorom znalec určil obvyklé nájomné za užívanie rodinného domu číslo súpisné XXXX s príslušenstvom (avšak bez stodoly, ktorá je predmetom tejto žaloby) vo výške 2.781,09 eur. Za spoluvlastnícky podiel žalobkyne (vo výške 1-ice) ročné nájomné predstavuje sumu 1.390,55 eur. K tejto náhrade žalobkyňa pripočítala aj ročnú náhradu za užívanie spoluvlastníckeho podielu v stodole vedľa rodinného domu pôvodne vo výške 400 eur. Následne, vychádzajúc zo znaleckého posudku znalca Ing. Martina Svrčka č. 20/2017 (z ktorého vychádzal súd i v konaní sp. zn. 9C/59/2013), podľa ktorého predstavuje nájom stavby - stodoly bez súpisného čísla na parcele KNC číslo 11504/1, zapísanej na liste vlastníctva číslo XXXX sumu vo výške 604,78 eur ročne, požadovala ročne náhradu za užívanie stodoly sumu vo výške zodpovedajúcej jej podielu (1/2), teda sumu 302,39 eur. Vzhľadom k uvedenému vzala žalobu v prevyšujúcej časti titulom náhrady za užívanie stodoly späť. Vo vzťahu k späťvzatiu časti žaloby o zaplatenie 187,06 eur súd konanie zastavil. Keďže k späťvzatiu došlo až po otvorení pojednávania, bol potrebný súhlas žalovaného. Ten súhlas udelil a súd konanie v tejto časti, majúc za to, že podmienky pre takéto rozhodnutie sú splnené, zastavil. Pri rozhodnutí vychádzal z ust. § 144, § 145 ods. 2 a § 146 ods. 1 C. s. p.

Vo vzťahu k výške nároku žalovaný dôvodil tým, že na nehnuteľnosti hradil opravy, úpravy, udržoval ju, že na nehnuteľnosť vynaložil nie malé náklady, vo vzťahu k čomu navrhoval aj znalecké dokazovanie, v rámci ktorého by sa výška týchto nákladov zistila, preukázala. Súd jeho návrh na vykonanie dokazovania znalcom z odboru stavebníctva zamietol, pretože absentovali akékoľvek konkrétne skutkové tvrdenia. V tejto časti boli tvrdenia žalovaného strohé, veľmi všeobecné, a také nemohli byť predmetom znaleckého dokazovania. Všeobecné tvrdenie nemožno dokazovať. Okrem toho v oboch predchádzajúcich konaniach sp. zn. 16C/105/2011 a 9C/59/2013 bola jeho obrana rovnaká, kedy dôvodil, že nehnuteľnosť udržoval, vynaložil finančné prostriedky na jej úpravu, opravu, pričom až doposiaľ tieto náklady ani len nešpecifikoval. Doposiaľ nie je zrejmé, z akého titulu, resp. aké konkrétne investície titulom údržby, úpravy, či opravy a podobne mal žalovaný vynaložiť, v akom rozsahu a kedy (či aj v rámci rozhodného obdobia). Súd aj v predchádzajúcom konaní tento dôkazný návrh žalovaného z rovnakých dôvodov zamietol. V tejto súvislosti poukázal na to, že žalobu o náhradu investícií v tom čase ešte do spoločnej nehnuteľnosti vzal žalovaný v priebehu sporu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva bez uvedenia dôvodu späť. Záverom súd uviedol, že pokiaľ žalovaný poukazoval na to, že žalobkyňu vyzýval, aby sa na opravách nehnuteľností podieľala a pokúšal sa s ňou zmieriť a že ju upovedomoval o tom, že do domu treba investovať, pričom ona nemala prejaviť žiaden záujem na podieľaní sa na rekonštrukcii či údržbe predmetných nehnuteľností, žiadne z týchto svojich tvrdení nepreukázal.

Vzhľadom k vyššie uvedenému mala podľa súdu žalobkyňa právo na náhradu za užívanie sporných nehnuteľností aj v rozsahu jej spoluvlastníckeho podielu, a to za obdobie od 01.01.2014 do 02.12.2015, teda za obdobie 1 rok a 11 mesiacov. Vychádzajúc zo znaleckých posudkov, ktoré boli obom stranám známe, a z ktorých vychádzal súd aj v predchádzajúcich konaniach, ako aj vzhľadom k tomu, že žalovaný žiadny iný znalecký posudok nepredložil, mala žalobkyňa nárok na náhradu vo výške 1.390,55 eur ročne za užívanie rodinného domu + 302,39 eur ročne za užívanie stodoly = spolu 1.692,94 eur ročne (1692,94 eur : 12 mesiacov = 141,08 eur x 11 mesiacov v roku 2015 = 1.551,86 eur). Za rok 2014 jej patrí teda náhrada vo výške 1.692,94 eur a za rok 2015 vo výške 1.551,86 eur, spolu 3.244,80 eur (správne 3246,80 eur). Keďže sa žalovaný dostal do omeškania s plnením peňažného dlhu, žalobkyňi vznikol i nárok na úrok z omeškania, v danom prípade v uplatnenej zákonnej výške 5 % od 01.10.2016 (odo dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty určenej žalobkyňou vo výzve zo dňa 25.08.2016 /č. I. 5 spisu/ - do 30.09.2016, doručenie tejto výzvy žalovaný nesporeoval) do zaplatenia.

O trovách tohto sporu rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C. s. p., keď rozhodol najskôr o nároku na ich náhradu podľa úspechu v spore. Vo vzťahu k späťvzatej časti žalobného návrhu však aplikoval ustanovenie § 256 C. s. p., keď skúmal procesné zavinenie na zastavení konania v späťvzatej časti. V tomto spore sa žalobkyňa domáhala zaplatenia sumy 3.431,89 eur (100 %), súd jej priznal 3.244,83 eur (94,55 %), v tejto časti bola žalobkyňa úspešná. Vo zvyšnej - späťvzatej časti o zaplatenie sumy 187,06 eur (5,45 %) z procesného hľadiska zavinila zastavenie konania, túto časť súd analogicky vyhodnotil ako jej neúspech a započítal ho, keď dospel k záveru o čistom úspechu žalobkyne v rozsahu 89,10 % (94,55 % - 5,45 %). O výške náhrady súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku, v súlade s § 262 ods. 2 C. s. p.

2. Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie žalovaný prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu a to do výrokov II. a III., ktorý navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej

inštancie na ďalšie konanie. V prípade, že odvolací súd má za to, že doterajšie výsledky dokazovania odôvodňujú zmeniť napadnuté rozhodnutie, žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť tak, že žaloba sa zamietá a žalobkyňa je povinná nahradiť mu 100 % trov konania.

Žalovaný trval na tom, že žalobkyňa sa nedomáhala využívania spoločnej nehnuteľnosti, nakoľko už po prvom pokuse dostať sa k predmetnej nehnuteľnosti, kedy jej v tomto mali zabrániť jeho psy (toto tvrdenie žalobkyne nebolo preukázané), ktoré má on obstarané pre bezpečnosť svoju a svojho majetku (nie na to, aby bránili vo vstupe podielovej spoluvlastníčke nehnuteľnosti), nepodnikla žiadne ďalšie kroky na to, aby sa dostala k predmetnej nehnuteľnosti, resp. kontaktovala ho iným vhodným spôsobom. Psy totiž nevedia a nerozlišujú medzi spoluvlastníkom nehnuteľnosti a prípadným protiprávnym narušiteľom. Tiež mal za to, že súd dospel k nesprávnemu záveru, keď vyhodnotil samotnú existenciu psov na pozemku spoločnej nehnuteľnosti v spojitosti s existenciou súdneho sporu medzi spoluvlastníkmi ako vytváranie prekážok z jeho strany voči žalobkyni vo veci využívania jej spoluvlastníckeho podielu na rodinnom dome a hospodárskych budovách. Hoci tvrdil, že využívanie spoločnej nehnuteľnosti, ktorá pozostáva iba z dvoch miestností by v prípade, že by bola využívaná oboma podielovými spoluvlastníkmi bolo nekomfortné (čo je iste pravda), v skutočnosti nijakým spôsobom nebránil žalobkyni v spoluužívaní spoločných nehnuteľností. Žalovaný mal za to, že žalobkyňa úmyselne vytvorila stav, v ktorom dlhodobo nežiadala užívanie nehnuteľností s cieľom neskôr požadovať od neho náhradu za využívanie svojho spoluvlastníckeho podielu. Takéto konanie považoval za priečiace sa zmyslu zákona a dobrým mravom. Vzhľadom na vyššie uvedené žiadal, aby odvolací súd rozhodol nielen v súlade s čl. 2 ods. 2 základných zásad C. s. p., ale aj taktiež v spojitosti so zásadou ekvity. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/173/2011 z 30.01.2013. Pokiaľ ide o náklady na opravu a údržbu nehnuteľností v spornom období, žalovaný taktiež zotrvával na svojich pôvodných vyjadreniach a poukázal na to, že on tento rodinný dom s príslušenstvom nielen užíva, ale zároveň sám znáša náklady na jeho opravy a údržbu. Žalobkyňa sa nikdy na jeho údržbe ani zhodnotení nepodieľala a ani nemala záujem podieľať. Na základe tejto skutočnosti nie je možné od neho spravodlivo požadovať, aby jej platil náhradu za užívanie predmetného rodinného domu s príslušenstvom. Uviedol, že sa pokúšal dohodnúť s ňou o spolupodieľaní sa na úhrade nákladov za údržbu, ale ignorovala jeho snahy o dohodu. Podľa žalovaného je pri posudzovaní prípadného nároku žalobkyne nepochybne nevyhnutné prihliadať aj na náklady a investície, ktoré do predmetného domu on vložil. Náklady vložené do údržby nehnuteľností majú pochopiteľne vplyv aj na výšku prípadnej náhrady. Poukázal na to, že pre úplné posúdenie prípadného nároku žalobkyne je nevyhnutné presne zistiť rozsah údržby a zhodnotenia predmetnej nehnuteľnosti ním, nakoľko tieto náklady vynaložil výhradne on. Je podľa neho dôvodné predpokladať, že ak by on nehnuteľnosť neutržiaval a nezhodnocoval, nebolo by ju už, vzhľadom na vysoký vek tejto nehnuteľnosti, možné v súčasnosti užívať. Žalovaný poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline v obdobnej veci, kde uložil súdu prvého stupňa, aby okrem výšky náklady za užívanie domu skúmal aj rozsah údržby tohto domu a aké sú náklady na údržbu domu. Poukázal na ust. § 137 a nasl. Občianskeho zákonníka, kde spoluvlastník, okrem toho, že má právo na úžitky, má aj povinnosť podieľať sa na nákladoch vyplývajúcich zo spoluvlastníctva k veci. V danom prípade je zrejme, že pokiaľ by on či už dom alebo stodolu neutržiaval, došlo by k schátraniu a následne za tie roky zrejme aj k jej devastácii natoľko, že táto nehnuteľnosť by nebola schopná užívania, prípadne by zanikla. Žalovaný navrhol súdu, aby uložil znalcovi úlohu skúmať rozsah nákladov, ktoré sú bežné na údržbu či už rodinného domu a rovnako aj stodoly, nakoľko nemožno skúmať len aktíva, ale treba skúmať aj pasíva, to znamená náklady na údržbu týchto nehnuteľností. Nárok žalobkyne za užívanie jej spoluvlastníckeho podielu nemusel nastať vzhľadom na náklady, ktoré mal on na údržbu domu a ktoré zrejme prevyšujú nárok žalobkyne za užívanie je spoluvlastníckeho podielu. Na dôkaz preverenia týchto skutočností navrhol súdu prvej inštancie nariadiť znalecké dokazovanie o nasledovnú znaleckú otázku: Aká je bežná výška nákladov za údržbu rodinného domu a stodoly v spornom období? Nakoľko on nemá k dispozícii dokumenty preukazujúce investície do spoločnej nehnuteľnosti v spornom období, žiadal súd o vypracovanie znaleckého posudku tak ako uviedol vyššie. Súd navrhnutý dôkaz nevykonal, čím nezistil rozhodujúce skutočnosti pre rozhodnutie vo veci. Žalovaný preto vytýkal súdu, že nesprávne vyhodnotil dôkazy a dospel k záveru, že žalobkyňa sa domáhala užívania spoločnej nehnuteľnosti (na tieto svoje tvrdenia neposkytla žalobkyňa žiaden dôkaz). Tiež, že nezistil riadne skutkový stav, pretože nevykonal navrhnutý dôkaz (znalecké dokazovanie).

3. Žalobkyňa prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu v písomnom vyjadrení k odvolaniu považovala odvolanie žalovaného za zmätočné a teda nedôvodné a navrhla ho zamietnuť a rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Uviedla, že osobne niekoľkokrát sa domáhala užívania nehnuteľnosti. Keďže psy žalovaného strážia celú nehnuteľnosť, nie je možné sa k nehnuteľnosti

priblížiť na vzdialenosť menšiu ako 30 metrov. Napokon samotný žalovaný uviedol, že do nehnuteľnosti sa bezpečne vstúpiť nedá a pripustil, že osoby, ktoré by chceli ísť do rodinného domu sa tam nedostanú, pretože psy im v tom zabránia. Tvrdenia žalovaného, že psy nevedia a nerozlišujú medzi spoluvlastníkom nehnuteľnosti a prípadným protiprávnym narušiteľom síce dávajú zmysel, avšak túto skutočnosť musí vyhodnotiť majiteľ psov, a práve spoluvlastníkovi nehnuteľnosti umožniť bezpečný vstup do nehnuteľnosti druhému spoluvlastníkovi. V tomto kontexte poukázala na rozsudok Okresného súdu Čadca sp. zn. 9C/59/2013. Keďže žalovaný jej pravidelne bránil v užívaní nehnuteľnosti tým, že na ňu pošťval psy, neostávalo jej nič iné ako obrátiť sa na súd a považovať od neho primeranú finančnú náhradu. Vyjadrenie žalovaného, že jej konanie, keď od neho požaduje náhradu za užívanie, považuje za priečiace sa zmyslu zákona a dobrým mravom, je zavádzajúce, pretože ona svojim konaním žiadny zákon ani dobré mravy neporušila. Súd k záveru, že nemohla svoj podiel užívať pre správanie žalovaného, ktoré trvalo v priebehu celého 28 ročného sporu, dospel aj v oboch skorších konaniach, v ktorých sa domáhala totožného nároku z totožného skutkového základu za iné časové obdobie. Ďalej žalobkyňa uviedla, že tvrdenie, že sa o predmetnú nehnuteľnosť nezaujímal neobstojí, nakoľko na domáhanie sa užívania jedným spoluvlastníkom voči druhému zákon nepredpisuje žiadnu formu tohto úkonu, keďže ide o úpravu vzájomných práv vzťahov medzi podielovými spoluvlastníkmi a táto úprava sa ponecháva na vlastníkoch, a iba v prípade, ak nie sú dodržané zákonné ustanovenia o úprave týchto vzťahov sa môže „znevýhodnený“ vlastník domáhať nápravy na súde. Okrem toho žalovaný doposiaľ nepredložil žiadne relevantné dôkazy, preukazujúce konkrétne náklady na opravu a údržbu domu. Podľa jej vedomostí však v spornom období k žiadnym prácam ani opravám na nehnuteľnosti nedošlo. Pokiaľ skutkové a matematické uplatnenie investovaných finančných prostriedkov nebolo vykonané, tak súd rovnako ako aj v predchádzajúcom konaní potom správne rozhodol, keď návrh na vykonanie dokazovanie znalcom zamietol. Žalobkyňa tvrdenia žalovaného, že ak by on nehnuteľnosť neudržiaval a nezhodnocoval, nebolo by ju už vzhľadom na vysoký vek tejto nehnuteľnosti, možné v súčasnosti užívať, pokladala iba za jeho účelovú obranu. Rovnako tak jeho vyjadrenia, že ju upovedomoval o tom, že sa má ona podieľať na úhrade nákladov na údržbu, sú ničím nepreukázané tvrdenia. Zároveň žiadala, aby si odvolací súd k svojmu rozhodovaniu pripojil spis Okresného súdu Čadca sp. zn. 16C/105/2011, ktorým jej bola priznaná už právoplatným a vykonateľným rozsudkom náhrada za užívanie v rovnakej výške ako v tomto konaní akurát za predchádzajúce obdobie.

4. Žalovaný prostredníctvom splnomocneného zástupcu v reakcii na vyjadrenie žalobkyne (v replike) trval na tom, že žalobkyňa sa nedomáhala využívania spoločnej nehnuteľnosti, nakoľko nepodnikla žiadne ďalšie kroky, aby sa dostala k predmetnej nehnuteľnosti, resp. kontaktovala ho iným vhodným spôsobom (napr. telefonicky, zaslaním mu listu s požiadavkou na užívanie nehnuteľnosti a pod.). Podľa neho táto okrem situácie v súvislosti s existenciou psov na jeho pozemku a právneho názoru súdu o napätých vzťahoch medzi stranami, čoho si nie je vedomý, taktiež spoľiehala na predchádzajúce rozhodnutia súdu, ktorými jej bolo priznané právo na finančnú náhradu za užívanie spoločnej nehnuteľnosti. Je podľa neho zarážajúce, že súdy poskytujú takémuto jej účelovému konaniu právnu ochranu na úkor spoluvlastníka, ktorý síce nehnuteľnosť sám obýva, ale ďalšiemu podielovému spoluvlastníkovi nijako nebráni v užívaní nehnuteľnosti. Okrem toho pri posudzovaní jej prípadného nároku je nepochybne nevyhnutné prihliadať aj na náklady a investície, ktoré do predmetného domu on vložil. Náklady vložené do údržby nehnuteľnosti majú pochopiteľne vplyv aj na výšku prípadnej náhrady. Zotrval na návrhu uloženia úlohy znalcovi ohľadom rozsahu nákladov na údržbu nehnuteľnosti. Fakt, že nevie preukázať výšku nákladov, nakoľko údržbu nehnuteľnosti realizuje svojpomocne, neznamená, že tieto náklady vôbec nevznikli.

5. Žalobkyňa prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu v duplike (v reakcii na repliku) uviedla, že žalovaný ako strana sporu mal v rámci svojej procesnej obrany súdu preukázať, že jej vstup k a do spornej nehnuteľnosti umožnil, resp. umožňoval, čo však v konaní žiadnym spôsobom nepreukázal. Ďalej poukazovala na to, že rozsudkom Okresného súdu Čadca č. k. 16C/105/2011-327 zo dňa 04.08.2017, ktorého predmetom bola rovnako náhrada za užívanie rodinného domu č. XXXX za obdobie v rokoch 2008 až 2010 a ktorým bol žalovaný zaviazaný zaplatiť jej sumu 3.905,05 eur spolu s 9 % úrokom z omeškania bol potvrdený Krajským súdom v Žiline rozsudkom sp. zn. 10Co/39/2018 a rozsudok tak nadobudol právoplatnosť dňa 27.03.2019. Podľa nej by preto aj v tomto konaní mal odvolací súd rozhodnúť rovnako. Zároveň žalobkyňa poukázala na tú skutočnosť, že žalovaný napriek tomu, že mal záujem užívať spornú nehnuteľnosť v celom rozsahu, teda nad mieru jeho spoluvlastníckeho podielu, tak jej nikdy ako druhej podielovej spoluvlastníčke neponúkol možnosť medzi nimi uzatvoriť nájomnú zmluvu alebo inú zmluvu o užívaní. V tejto súvislosti poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu

SR sp. zn. 6Cdo/184/2010, ktorý uviedol, že v rámci rozhodnutia súdu o poskytnutí náhrady za užívanie, nie je rozhodujúce, či sa spoluvlastníci medzi sebou dohodli o užívaní spoločnej veci alebo nie, alebo či sa jedná o faktický stav, ak má preukázané, že jeden z podielových spoluvlastníkov užíva spoločnú nehnuteľnosť vo väčšom rozsahu ako mu prislúcha vzhľadom na výšku jeho spoluvlastníckeho podielu, pretože v takomto prípade vždy prislúcha tomu spoluvlastníkovi, ktorému je znemožnené zo strany druhého spoluvlastníka užívať spoločnú vec, náhrada. K poukazovaniu žalovaného na výšku prípadnej náhrady s ohľadom na náklady a investície, ktoré do predmetného domu vložil, žalobkyňa uviedla, že tento si musí uvedomiť, že najskôr skutkovo musí preukázať, čo na nehnuteľnosti vykonal a až potom môže navrhovať znalecké dokazovanie. Nevykonanie znaleckého dokazovania v predmetnom spore je v súlade so zákonnými ustanoveniami C. s. p. upravujúcimi dokazovanie (§ 185 a nasl. C. s. p.), kedy súd s prihliadnutím na ostatné skutočnosti rozhoduje o vykonaní, či nevykonaní toho ktorého dôkazu s poukazom na hospodárnosť konania a s poukazom na právnu relevanciu vo vzťahu k rozhodnutiu vo veci samej. Okrem toho žalobkyňa považovala vyjadrenia žalovaného z 15.01.2019 a 25.04.2019 za zmätočné a vo svojej podstate protichodné, keď na jednej strane kategoricky odmieta akúkoľvek náhradu za užívanie predmetného domu, na strane druhej však pripúšťa prípadný jej nárok za užívanie, avšak až na základe výsledku znaleckého dokazovania. Podľa nej je žalovaný ten, ktorý počas všetkých súdnych konaní vedených na okresnom súde v predmetnej veci účelovo zavádza súd. Počas celého konania absentovali akékoľvek jeho skutkové tvrdenia a preto iba všeobecné tvrdenia nemožno dokazovať, pretože ich žalovaný musí najskôr skutkovo preukázať.

6. Žalovaný prostredníctvom splnomocneného zástupcu v odpovedi na dupliku uviedol, že žalobkyňa len poukazuje na prechádzajúce rozhodnutia súdov, založené na účelovom subjektívnom názore žalobkyne, ako aj nesprávnych domnienok súdu, ktoré nadobudol pri obhliadke na mieste samom, že on vytváral žalobkyňi prekážky vo využívaní nehnuteľnosti, pričom sa nijako nevyjadruje k skutočnostiam uvedeným ním a síce, že sa nedostatočne domáhala užívania spoločnej nehnuteľnosti pričom sa nijako nevyjadruje k možnosti ďalšieho domáhania sa užívania nehnuteľnosti a to inými prostriedkami ako len jednorazovým domáhaním sa vstupu do nehnuteľnosti na mieste samom. Aj z judikátu, ktorý uvádza žalobkyňa, je zrejmé, že tento sa týka situácie kedy podielovému spoluvlastníkovi nie je umožnené užívanie jeho spoluvlastníckeho podielu (pričom je jasné, že tohto sa musí spoluvlastník domáhať) čo však nie je tento prípad, nakoľko on nemal nikdy zámer vylúčiť žalobkyňu z užívania spoločnej nehnuteľnosti, tak ako to uviedol už vo svojich predchádzajúcich vyjadreniach. Nemôže byť na jeho ťarchu, že táto sa užívania nehnuteľnosti domáhala nedostatočným spôsobom, ktorý sa nedostal do jeho dispozičnej sféry. Žalovaný taktiež uviedol, že žalobkyňa sa účelovo nepodieľala na nákladoch na údržbe a oprave nehnuteľností, hoci jej táto povinnosť ako spoluvlastnícke v danom období vyplývala z ust. § 137 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka, podľa ktorého spoluvlastník okrem toho, že má právo na úžitky, má aj povinnosť podieľať sa na nákladoch vyplývajúcich zo spoluvlastníctva k veci, a to i napriek tomu, že žalovanému v rozhodujúcom tieto náklady objektívne vznikli, hoci ich s ohľadom na odstup času nedokáže preukázať bez náležite vypracovaného znaleckého posudku o vypracovanie ktorého opakovane žiadal súd prvého stupňa. Žiadal, aby odvolací súd neposkytol ochranu účelovému konaniu žalobkyne a aby uložil súdu prvej inštancie povinnosť doplniť v predmetnej veci dokazovanie vyhotovením znaleckého posudku na hodnotu opráv a údržby predmetnej nehnuteľnosti v spornom období. Mal za to, že odvolací súd sa odchýlil od predchádzajúcich rozhodnutí súdov v tejto veci tak, aby v konečnom dôsledku bolo možné rozhodnúť v súlade so zásadou ekvity. Navrhol preto rozsudok prvostupňového súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a doplnenie dokazovania.

7. Vyjadrenie žalovaného k vyjadreniu žalobkyne bolo žalovaným vyhotovené dňa 25.09.2019 a uvedeného dňa aj doručené okresnému súdu. Nakoľko odvolaciemu súdu bolo postúpené dňa 02.10.2019, teda po tom ako bolo v danej veci už rozhodnuté (28.08.2019), nebolo naň prihladané.

8. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 C. s. p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou sporu (§ 362, § 359 C. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario C. s. p.) preskúmal rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 380, § 379 C. s. p.) a rozsudok okresného súdu vo výrokoch II. a III. podľa § 387 ods. 1 C. s. p. ako vecne správny potvrdil.

9. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci o peňažnom nároku na náhradu za užívanie

celej nehnuteľnosti nad rozsah spoluvlastníckeho podielu za obdobie od 01.01.2014 do 02.12.2015 zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (mal preukázané, že žalovaný v rozhodnom období užíval spornú nehnuteľnosť výlučne sám, čo napokon nepopieral), na jeho podklade dospel k správnym skutkovým zisteniam a prejednávanej veci aj správne právne posúdil v zmysle § 137 ods. 1 v spojení s § 123 Občianskeho zákonníka a priznal uplatnenú sumu zodpovedajúcu obvyklému nájmu za sporné nehnuteľnosti v danom čase a mieste. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku, preto podľa § 387 ods. 2 C. s. p. konštatuje správnosť dôvodov uvedených v jeho písomnom vyhotovení, na ktoré v podstatných bodoch odkazuje. Práve z titulu aplikácie tohto ustanovenia nie je žiaduce, aby v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu boli zopakované tie závery a zhodnotenia, ktoré už odzneli v odôvodnení prvoinštančného rozhodnutia.

10. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia okresného súdu odvolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/184/2010 zo dňa 27.10.2010, v ktorom sa okrem iného uvádza: „Nárok spoluvlastníka na náhradu za neužívanie spoločnej veci v rozsahu svojho spoluvlastníckeho podielu vyplýva z ust. § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Jeho nevyhnutným predpokladom je užívanie tejto veci druhým spoluvlastníkom (ostatnými spoluvlastníkmi) nad rozsah jeho (ich) spoluvlastníckeho podielu. Neužívanie veci v rozsahu spoluvlastníckeho podielu spoluvlastníkom musí byť dôsledkom jej užívania druhým spoluvlastníkom nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu. Len v takomto prípade sa spoluvlastník užívajúci spoločnú vec nad rozsah spoluvlastníckeho podielu na prisvojovaní si úžitkovej hodnoty veci vo väčšej miere, než zodpovedá jeho podielu. Nie je pritom rozhodujúce, či tento stav vyplýva z dohody spoluvlastníkov (okrem, ak by jej súčasťou bola aj dohoda o bezplatnom užívaní celej veci alebo jej časti), alebo z rozhodnutia väčšinového spoluvlastníka, alebo či ide o faktický stav. Je zrejmé, že ak by spoločná vec vôbec nebola spoluvlastníkmi užívaná, žiaden nárok na náhradu za jej neužívanie by medzi nimi nevznikol. Rovnako takýto nárok nevzniká ani v prípade, ak spoluvlastník užíva len časť veci v rozsahu neprevyšujúcom jeho spoluvlastnícky podiel, pretože v takomto prípade nič nebráni druhému spoluvlastníkovi, aby sa tiež podieľal na svojom užívacom oprávnení v rozsahu svojho podielu, a to užívaním zostávajúcej časti veci. Dôvod, pre ktorý tento spoluvlastník prípadne spoločnú vec neužíva, nie je právne významný a rovnako tak nie je významné ani prípadné užívanie časti veci treťou osobou“.

11. Z dôvodu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcu viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 C. s. p.) zaoberal sa pri posudzovaní veci iba tvrdeniami žalobcu uvedenými v odvolaní a procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozsudku z hľadiska, či nedošlo k vadám, ktoré týkajú procesných podmienok (§ 161 C. s. p.).

12. Žalovaný v odvolaní vytykal súdu, že nesprávne vyhodnotil dôkazy a dospel k záveru, že žalobkyňa sa domáhala užívania spoločnej nehnuteľnosti (na tieto svoje tvrdenia neposkytla žalobkyňa žiaden dôkaz). V súvislosti s nákladmi na opravu a údržbu nehnuteľností v spornom období majúcej prípadne vplyv aj na výšku prípadnej náhrady vytykal súdu, že nezistil riadne skutkový stav, pretože nevykonával navrhnutý dôkaz (znalecké dokazovanie).

13. Odvolacie námietky žalovaného vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodné.

14. Žalovaný v odvolaní ako aj v konaní pred okresným súdom trval na tom, že žalobkyňa sa nedomáhala využívania spoločnej nehnuteľnosti, nakoľko už po prvom pokuse dostať sa k predmetnej nehnuteľnosti, kedy jej v tomto mali zabrániť jeho psy (toto tvrdenie žalobkyne nebolo preukázané), ktoré má on obstarané pre bezpečnosť svoju a svojho majetku (nie na to, aby bránili vo vstupe podielovej spoluvlastníckej nehnuteľnosti), nepodnikla žiadne ďalšie kroky na to, aby sa dostala k predmetnej nehnuteľnosti, resp. kontaktovala ho iným vhodným spôsobom. Tiež, že žalobkyňa nebránil spoluužívanie spoločných nehnuteľností.

Podľa odvolacieho súdu tvrdenie žalobkyne, že mala záujem využívať spoločné nehnuteľnosti a že jej žalovaný v tom bránil bolo preukázané v konaní sp. zn. 16C/105/2011 (o náhradu za užívanie domu s príslušenstvom a stodoly za roky 2008 - 2010 - pozn. odvolacieho súdu), z ktorého okresný súd mohol vychádzať aj pri rozhodovaní o tomto obdobnom nároku za iné rozhodné obdobie. Voľný pohyb psov žalovaného podľa odvolacieho súdu nasvedčuje tomu, že bránenie bolo preukázané a tým vylúčenie možnosti užívať predmetnú nehnuteľnosť žalobkyňou. Ani žalovaný ničím nepreukázal, že by po uvedenom pokuse žalobkyne jej užívanie umožnil či už ústne, písomne alebo iným spôsobom. Ak by mal totiž k tomu skutočný záujem tak ten krok mohol vyvinúť aj on. S ohľadom na závery uvedené v uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/184/2010 zo dňa 27.10.2010 by napokon nebol ani dôvod

neužívania spoločnej veci rozhodujúci ale to, či žalovaný užíva spornú nehnuteľnosť nad rozsah jeho spoluvlastníckeho podielu, čo bolo v konaní nesporne preukázané.

15. Aj pokiaľ ide o náklady na opravu a údržbu nehnuteľností v spornom období, žalovaný v odvolaní ako aj v konaní pred okresným súdom poukazoval na to, že ich znáša sám, nakoľko sa žalobkyňa na ich údržbe ani zhodnotení nepodieľala, pričom ignorovala jeho snahu o dohodu. Pri posudzovaní prípadného nároku žalobkyne bolo podľa neho nepochybne nevyhnutné prihliadať aj na náklady a investície, ktoré do predmetného domu on vložil. Náklady vložené do údržby nehnuteľností majú vplyv aj na výšku prípadnej náhrady. Vytýkal súdu aj nevykonanie navrhnutého znaleckého dokazovania nakoľko on nemá k dispozícii dokumenty preukazujúce investície do spoločnej nehnuteľnosti v spornom období. Z obsahu spisu vyplýva, že okresný súd sa návrhom žalovaného na vykonanie znaleckého dokazovania zaoberal. V odôvodnení rozhodnutia v súlade s ust. § 220 ods. 2 C. s. p. aj uviedol z akého dôvodu navrhnutý dôkaz nevykonal. Odvolací súd poukazuje na to, že ak sa vyžaduje znalecký posudok treba dbať na to, aby súd predtým náležite zistil všetky potrebné skutočnosti, ktoré by boli podkladom, z ktorého by znalec pri spracovaní posudku vychádzal. Pokiaľ žalovaný tieto rozhodné skutočnosti neuviedol nemohol okresný súd k jeho návrhu pristúpiť. Okrem toho v zmysle ust. § 207 ods. 1 C. s. p. pre nariadenie znaleckého posudku potrebné, aby na posúdenie skutočností boli potrebné vedecké poznatky a zároveň pre zložitosť postupu nepostačuje odborné vyjadrenie. Žalovaný neuviedol tiež v čom spočíva zložitosť posudzovaných otázok pre ktorý by bolo potrebné nariadenie znaleckého dokazovania. Napokon mal možnosť predložiť aj súkromný znalecký posudok v zmysle ust. § 209 C. s. p. Vzhľadom na to nebolo možné zaoberať sa tým, či išlo o náklady na nutnú opravu a údržbu veci alebo tie ktoré boli bežnou záležitosťou od zistenia čoho záviselo, či sa na nich žalovaná ako podielový spoluvlastník mala podieľať alebo mali byť uhrádzané len tým, kto nehnuteľnosť užíval. Pokiaľ išlo o náklady na investície do nehnuteľnosti tieto mohli byť podľa odvolacieho súdu aj v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva na základe návrhu účastníka alebo vzájomného návrhu predmetom vypořádania v širšom slova zmysle, v rámci ktorého sa prihliada aj k tomu, či a do akej miery ten - ktorý spoluvlastník zhodnotil spoločnú nehnuteľnosť investíciami, príp. iným spôsobom.

16. Na záver odvolací súd poukazuje aj na to, že už v uvádzanej obdobnej veci Okresného súdu Čadca sp. zn. 16C/105/2011-327 zo dňa 04.08.2017 súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňu sumu 3.995,05 eur s prísl. z rovnakého skutkového a právneho dôvodu za obdobie od r. 2008 do 2010 a Krajský súd v Žiline rozsudkom sp. zn. 10Co/39/2018 zo dňa 29.11.2018 rozsudok okresného súdu vo veci samej potvrdil.

17. Vzhľadom na uvedené podľa odvolacieho súdu námietky, ktoré žalovaný uviedol v odvolaní v rámci uplatnených odvolacích dôvodov nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku a neumožňujú ani záver o vadách konania, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie o podanej žalobe. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok okresného súdu v napadnutej časti vo výrokoch II. a III. ako vecne správny potvrdil a to vrátane výroku o trovách konania, ktorý nebol osobitne napadnutý odvolaním. Vo výroku I. zostal rozsudok okresného súdu nedotknutý lebo nebol napadnutý odvolaním.

18. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 C. s. p. Úspešnou stranou odvolacieho konania bola žalobkyňa, a to v celom rozsahu, preto jej súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania následne rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

19. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e** je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ (§ 421 ods. 1 a 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).